

IŠ VISO PASAULIO

Vakar vakare, iš Londono, komentuojant tarptautinę padėtį, penagrinėta nuomonių skirtumai, kurie dabar iškyla tarp didžiųjų sąjungininkų. Pirmiausia – dėl atominės bombos. JAV turi atominės bombos pagaminimo paslaptį ir jos kėl kas nelinkusios išduoti. Tuo tarpu D.Britanija ir Tar.Rusija manančios, kad tos bombos paslaptis turėtų pereiti tarptautinei Kontr. Komisijai; nes kitaip tarsi reikėtų JAV nepasitikėjimą kitais sąjungininkais. Bet, kita vertus, pasitikėjimo klausimą kitais sąjungininkais iš savo pusės galinčios kelti ir JAV. Kaip ten bebūtų, D.Britanija neįnanti tuo tarpu prieš JAV nusistatymą tam reikale, o Tar.Rusija laikantis skeptiškai. – Kitas reikalas, kuris tiesiogiai liečia labiau tik JAV ir Didž. Britaniją, tai Palestinos klausimas. JAV norėtų žydų imigraciją į Palestinę praplėsti labiau negu D.Britanija, kuri turinti arabams tam tikrų įsivairigojimų. Betgi pastaruoju metu, dėl paskutinės įvykių raidos Palestinoje, raudasi ir JAV daugiau simpatijų arabams. – Toliau klausimas, dėl karinio esą nesutarimų tarp JAV ir D.Britanijos, – tai tų abiejų kraštų ekonominių santykių sureguliuojimas. – Paskui iškyla nemažai nuomonių skirtumų dėl Tar.Sąjungos politikos. Sovietai, atrodytų, nori sudaryti Europoje prieš Vakarus tam tikrą sau draugiškų valstybių grandinę, patraukdami tas valstybes savo pusėn ir jas globodami. Iš kitos pusės, baiminamasi dėl Vakarų bloko prieš Tar.Sąjungą. Tuo būdu Europai esą pavojaus suskilti dviem dalimis, tarp kurių stovėtų Vokietija, nelyginant sumalta tarp dviejų žmonių. Be to, Tar.Sąjunga paisanti savo įtakos Azijos žemyne (Mongolijoje, Korejoje ir kt.), tuo tarpu JAV tarinčios savo rankose Ramųjį vandenyną. Pagaliau, esama skirtingų nuomonių dėl demokratijos supratimo: sovietai visur palaiką patį kairiausią sparną, kuris kovoja su kapitalizmu, tuo tarpu anglai ir amerikiečiai stoja už tai, kad žmonių sambūriams būtų laisvė ir respektuojamas partinių mažumų nusistatymai. – Dar esama kitų sąjungininkų nesutarimų su Prancūzija dėl Vokietijos: prancūzai norėtų laikyti kuo ilgiau Vokietiją suskaldytą zonomis, o kiti sąjungininkai nori jau pagyvoti ir apie to krašto valdžios centralizavimą. Baigdamas komentatorius pabrėžė, kad tai esančios svarbiausios problemos, dėl kurių dabar suka galvas didieji pasaulio vyrai.

Prieš min.pirm.Attlee kelionę į Vašingtoną anglų "Sunday Times" rašo, kad ministras vyksta ir laukiamas ir visiškai laiku, nes esama sprestių svarbių problemų: atominės bombos, Palestinos, Rusijos mislė ir kt. Sionistų vadas Dr.Weissmann vyksta pas prez.Trumaną pasitarti Palestinos reikalais.

Vengrijoje po 8 metų pertraukos vakar prasidėjo rinkimai, kuriuose savo varžais eina 4 partijos: socialdemokratai, nacionalinė ūkininkų partija, komunistai ir smulkieji ūkininkai. Kaip širyti pranešama, rinkimuose dalyvauja 85% galinčiųjų balsuoti, iš viso apie 5.200.000 žmonių. Vakar susirinkusios visos partijos nutarė, nepaisydamos rinkimų davinių, būsimąją vyriausybę sudaryti koaliciniais pagrindais. Vyriausybės kabinetas perforuojamas taip, kad partijoms pasiskirsčius vietas, postus užimtų tikmausiai žmonės. Rinkimų rezultatai paaiškėsia trečiadienį.

Buv.Vengrijos min.pirm.Dr.Barðossi, kaip kare nusikaltėlis, liaudies teismo nutelstas pakarti. Prieš įvykdant bausmę, dar esą atsiklausta, ar jis nebūsiąs reikalingas liudininkų Nūrnbergą bylai.

Kad nebūtų krašte kivirčų, Lenkijoje nebanumatoma leisti steigti daugių partijų. Dabar esančios tenai šios partijos: darbininkų partija, socialistų, darbo partija, demokratų partija ir dvi ūkininkų partijos.

Dėl dūkų darbininkų streiko iškilusių darbininkų atlyginimo ir kitų klausimų, Anglijoje rytoj bus pasitarimai tarp prof.s-gų atstovų ir darbdavių.

7 savaites trukęs streikas, į kurį buvo įtraukta 40-50.000 darbininkų, jau baigiasi; darbininkai grįžta į darbą.

- Sąjungininkų Kontr. Taryba Vokietijoje išleido potvarkį, kuriuo visa vokiečių nuosavybė užsieniuose pavedama aiškinti specialiai komisijai, susidedančiai iš visų keturių sąjungininkų atstovų. Per tą komisiją keltinos visos pretenzijos dėl tos nuosavybės.

- Užs. reik. min. Gasperri praneša, kad sąjungininkai esą Italijai ~~sušvelnina~~ sušvelninę karo paliaubų sąlygas, kurios netrukus busiančios paskelbtos.

- Iš Maskvos pranešama, jog tenai ligi šiol buvusi organizacija "Laisvėji Vokietija" ir po Stalingrado laimėjimo įsisteigusi vokiečių karininkų sąjunga, kuriai priklausę ir gen. Paulus, paleidžiamos.

- Nuo praeito ketvirtadienio komunistų partijai leista veikti visoje Bavarijoje. Partija šaukia visuotinį suvažiavimą lapkričio 11 d.

- Rusų valdomoj Vokietijos srityje steigama antifašistinė moterų sąjunga, kurios tikslas vokištes moteris auklėti politiškai ir kultūriškai.

- JAV pripažino de facto Vengrijos vyriausybę.

- Iš Javos gauta žinių, kad vakar Batavijoje vėl įvykę susišaudymai, numesta rankinių granatų. Svarbūs pastatai sugomi kariuomenės dalinių.

- Generalissimus Čiangaiškės pasiuntė reikalavimą komunistams padėti ginklus. Iš komunistų gautas atsakymas, kad jie padėsia ginklus tik tada, kai juos padės Čungkingo kariai.

VIETOS ŽINIOS

- Šeštadienį įvyko antroji literatūrinė popietė, surengta literatūros mėgėjų būrelio. Ji skirta Vėlinėms paminėti. Gimnazijos kapelionas kun. Paulauskas turiningu žodžiu perkėlė gausiai susirinkusių tautiečių mintis į tėvynę - prie likusių nažiniojo artimųjų ir vakaro žvakių šviesoje paskendusiu lietuviškų kapų. Žuvusieji už Lietuvos laisvę pagerbti susitelkimo minute. P. Stelingis paskaitė tris savo eilėraščius, parašytus Vėlinių nuotaika. P. Gudelis padėklamavo šisčio-Aleksandriškio, "Imago mortis" ir "Raduo". B. Račkauskas davė progos poeto Brazdžionio šiai dienai taikomųjų eilėraščių mintimis. Pabaltijoj mokytojas Stanulis savo kalboje panagrinėjo mirusiųjų garbinimą senovėje. Šiandien pirmoji literatūrinė popietė, be kitų dalykų, buvo skaitoma Nelės Mazalaitės novelė "Dainų vandenys". Šių literatūrinių popiečių tikslas suartinti čia esančius mūsų tautiečius su literatūros pasauliu. Jų organizavimą daugiasis rūpinasi A. Radžius.

- Šeštadienį, išsikeliant iš Kempteno estams į Schongau, geležinkelio stotyje atsisveikinimo žodį pasakė Dr. Kaškelis ir B. Račkauskas. Su estų komitetu ta proga pasikeista nuoširdžiais žodžiais ir jiems įteiktas estų kalba dail. Rutkausko nupieštas adresas.

- Vakaro L. Un-tas davė net dvi paskaitas: Dr. J. Kaškelis skaitė apie prekybinę etiką, o G. Surdokas apžvelgė visos savaitės politinius įvykius. Po paskaitų Komiteto pirmininkas palietė kai kurias mūsų koloniją liečiančias aktualijas ryšium su amerikiečių 3. armijos štabe esamu nusistatymu dėl Pabaltijo tremtinių. Dėl to patarta laikytis santūrisi ir blaivai. Be to, prof. inž. Simolionas pranešė, kad Sonthofen'o karo ligoninėj esą 6 lietuviai, keli latviai ir estai, buvę vokiečių kariuomenėje. Rūpinamasi jų būkle pagerinti.

- Šiandien numatytosios Dr. Damušio paskaitos nebus.

- Dar galima gauti "Žiburių" 4 ir 5 Nr. Kreiptis į bendrabučio raštinę 40 kamb., bet ne į redakciją.

- Malkų skaldymo sezonas eina galop "antausių skaldymu". Šeštadienį du draugai, susivaržę dėl vieno rasto, smarkiai susibarė ir pagaliau pradėjo net muštynėmis teisybės ieškoti.